

Til høringsparterne, jf. høringslisten

Kontor
Center for klimaneutralt Danmark

Dato
26. april 2022

Høring over udkast til bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet sender hermed et udkast til bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat i høring.

Eventuelle høringssvar til udkastet til bekendtgørelse bedes være Klima-, Energi og Forsyningsministeriet i hænde **senest den 27. maj 2022** på e-mail tele@ens.dk gerne med kopi til kfsa@ens.dk og chro@ens.dk og henvisning til sagsnummer 2022-1538.

Modtagne høringssvar vil blive offentliggjort på høringens side på Høringsportalen efter høringen. Ved afgivelse af høringssvar anses høringssparten således indforstået med, at høringssvaret offentliggøres, herunder afsenders navn, mailadresse og evt. øvrige kontaktoplysninger, som fremgår af høringssvaret.

Spørgsmål vedr. høringen kan stilles til Christian Rosenskjold, chro@ens.dk, tlf. 33 92 75 34, eller Kathrine Feldskov Andersen, kfsa@ens.dk, tlf. 33 95 09 25.

1. Bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat

Bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat udstedes af klima-, energi- og forsyningsministeren og indeholder sammen med frekvensloven¹ rammerne for Energistyrelsens udmøntning af politisk truffne beslutninger på frekvensområdet samt de overordnede retningslinjer for styrelsens prioritering af den danske frekvensanvendelse og administration på frekvensområdet.

Den gældende bekendtgørelse trådte i kraft i december 2020 ved implementeringen af teledirektivet.²

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, hvilke væsentlige samfundsmæssige hensyn der i tilfælde af frekvensknaphed medfører, at ministeren træffer beslutning om tildelingsmetode i form af auktion, offentligt udbud eller udstedelse af tilladelser, efterhånden som ansøgninger herom modtages.

¹ Lov om radiofrekvenser, jf. lovbekendtgørelse nr. 151 af 27. januar 2021, <https://www.lovtidende.dk/api/pdf/219323>

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2018/1972 af 11. december 2018 om oprettelse af en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (omarbejdning), <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>

I det frekvenspolitiske rammemandat angives i *afsnit I* målsætningerne og i *afsnit II* de overordnede principper for Energistyrelsens frekvensadministration. Det indeholder i *afsnit III* en række strategier og konkrete aktiviteter, som Energistyrelsen skal arbejde for og udføre i frekvensadministrationen. Endelig indeholder det i *afsnit IV* strategier og aktiviteter for Energistyrelsens deltagelse i frekvenssamarbejdet i EU og det internationale frekvenssamarbejde i øvrigt.

2. Baggrunden for udkastet til ny bekendtgørelse

I december 2021 indgik partierne bag telefonloven fra 2018 en tillægsaftale om "En markedsbaseret og teknologineutral telepolitik"³ (herefter teleaftalen). Sigtet med teleaftalen er, at Danmark også i fremtiden skal være på en europæisk førsteplads inden for digitalisering og udrulning af digital infrastruktur.

Energistyrelsen offentliggjorde i december 2021 Frekvensstrategi 2021.⁴ Frekvensstrategien udarbejdes med 3-5 års mellemrum og analyserer udviklingen på frekvensområdet nationalt og internationalt og identificerer indsatsområder for styrelsens frekvensadministration og emner, som styrelsen vil have særlig fokus på i de kommende år.

På den baggrund er der behov for, at bekendtgørelse om det frekvenspolitiske rammemandat justeres for at afspejle teleaftalen og give et politisk mandat i forhold til bestemte emner i Frekvensstrategi 2021, ligesom der på grund af udviklingen på området generelt er anledning til at overveje ændringer i bekendtgørelsen fx ved at justere strategier eller aktiviteter.

De foreslåede ændringer af bekendtgørelsen fremgår af et udkast til bekendtgørelse med ændringsmarkeringer i forhold til den gældende bekendtgørelse, som findes på høringsens side på Høringsportalen. Til høringsparternes orientering findes her ligeledes teleaftalen og Energistyrelsens Frekvensstrategi 2021.

3. De væsentligste foreslåede ændringer

I det følgende beskrives de væsentligste foreslåede ændringer i udkastet til bekendtgørelse til det frekvenspolitiske rammemandat. De foreslåede ændrings eventuelle ophæng i teleaftalen eller i Energistyrelsens Frekvensstrategi 2021 fremgår af beskrivelserne. Høringsparterne henvises derfor til disse kilder for yderligere oplysninger om baggrunden for ændringerne.

- Afsnit I om målsætninger for Energistyrelsens frekvensadministration

Ad målsætning 1

Det foreslås på baggrund af telefonlovens justerede pejlemærke 1, jf. teleaftalen, at Energistyrelsens frekvensadministration ud over udvikling af dansk knowhow, digitalisering, produktion, eksport, konkurrencekraft, omstillingsevne og innova-

³ https://kefm.dk/Media/637756971447892788/Teleaftale_211221.pdf

⁴ https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Tele/frekvensstrategi_2021.pdf

tionsstyrke også skal understøtte den grønne omstilling. Den justerede målsætning skal ses i sammenhæng med den foreslåede strategi 5 med tilhørende aktivitet i afsnit III, som er beskrevet nedenfor.

- Afsnit III om strategier og aktiviteter for Energistyrelsens frekvensadministration
Ad strategi 1 om udstedelse af tilladelser til at anvende radiofrekvenser

Det foreslås i *aktivitet 7* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at Energistyrelsen skal vurdere, om frekvensbåndet 6425-7125 MHz kan anvendes tilladelsesfrit til Wi-Fi og 5G på lige tekniske vilkår. Baggrunden for dette er, at styrelsen generelt skal arbejde for, at frekvensanvendelse skal være tilladelsesfri, når det er teknisk muligt, og at frekvensbåndet p.t. i Danmark og andre europæiske lande er begrænset anvendt, mens det i andre lande i Europa anvendes intensivt til radiokædeformål. Derudover er der i Europa interesse for frekvensbåndet til anvendelse til Wi-Fi i forlængelse af beslutninger herom i Nord- og Sydamerika samt dele af Asien.

Det foreslås i *aktivitet 8* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 3.1.2 om ibrugtagning af nye frekvensbånd til radiokædeformål, at Energistyrelsen skal undersøge mulighederne og interessen for at tage yderligere frekvensbånd i brug til radiokædeformål. Det foreslås for at kunne imødekomme en stigende efterspørgsel efter frekvenser til radiokædeforbindelser med større båndbredde.

Ad strategi 2 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester

Det foreslås i *aktivitet 3* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 6.5 om frekvenser til satellittjenester, at styrelsen skal arbejde for at sikre adgang til de nødvendige frekvensressourcer for tjenester til vejr- og klimaformål. Det foreslås bl.a. på baggrund af, at satellittjenester spiller en vigtig rolle i forhold til overvågning af klimarelaterede parametre som temperatur, drivhusgasser og havniveau.

Ad strategi 4 om fremme af nye teknologier og tjenester

Det foreslås i *aktivitet 1* på baggrund af initiativ 1 i teleaftalen, at Energistyrelsen skal etablere et sekretariat for anvendelse af nye teknologier, som bl.a. skal udbrede viden om nye og fremtidige kommunikationsteknologier og fremme udrulningen og anvendelsen af forskellige teknologier, fx 5G, og digitaliseringens generelle potentiale i forhold til den grønne omstilling.

Det foreslås i *aktivitet 2* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at styrelsen i forbindelse med arbejdet for at sikre, at der er tilstrækkelige frekvensressourcer til mobile bredbåndstjenester, samtidig skal sikre, at der afsættes yderligere radiofrekvenser til formålet, når der internationalt er truffet beslutning om at anvende konkrete frekvensbånd hertil. Baggrunden er, at der pga. den væsentlige samfundsmæssige betydning af mobile tjenester, herunder mobilt bredbånd, skal være mulighed for, at de relevante internationalt harmoniserede og nødvendige frekvensressourcer kan anvendes til formålet, når der måtte være behov for det.

Det foreslås i *aktivitet 3* på baggrund af initiativ 3 i teleaftalen, at Energistyrelsen skal kortlægge behovet for frekvenser til individuelle virksomhedsløsninger (private net) og undersøge, i hvilket omfang frekvenser, der er egnede til private net, kan stilles til rådighed for virksomheder og myndigheder for at fremme innovative løsninger. Denne aktivitet skal ses i sammenhæng med aktivitet 4, som beskrives umiddelbart nedenfor.

Det foreslås i *aktivitet 4* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 5 om anvendelse af frekvenser, herunder i 3,8-4,2 GHz-frekvensbåndet, til individuelle virksomhedsløsninger (private net), at styrelsen gennem inddragelse af relevante interessenter, herunder broadcastere, mobiloperatører og virksomheder generelt samt myndigheder, skal fastlægge, hvordan 3,8-4,2 GHz-frekvensbåndet kan afsættes og administreres hensigtsmæssigt, bl.a. ved at frekvensanvendelsen kan sameksistere med anden frekvensanvendelse i frekvensbåndet og i tilgrænsende frekvensbånd. Denne aktivitet skal ses i sammenhæng med aktivitet 3 beskrevet umiddelbart ovenfor.

Ad strategi 5 om frekvensadministrationens understøttelse af klimadagsordenen

Der foreslås på baggrund af bl.a. frekvensstrategiens afsnit 7 om klima en ny strategi om frekvensadministrationens understøttelse af klimadagsordenen med tilhørende aktivitet om, at Energistyrelsen skal undersøge, hvordan frekvensadministrationen kan fremme udviklingen mod en mere klimavenlig telesektor. Styrelsens frekvensadministration skal også understøtte, at trådløse teknologier kan fremme den grønne dagsorden, herunder ved at teleinfrastruktur kan bidrage til, at mere klimavenlige tekniske løsninger udvikles og tages i brug inden for andre sektorer.

Ad strategi 6 om frekvenser til brug for forskellige former for radioudstyr

Det foreslås i *aktivitet 1* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 6.4 om frekvenser til PMSE-udstyr (Programme Making and Special Events) som fx trådløse kameraer, videoforbindelser og mikrofoner, at styrelsen under inddragelse af relevante interessenter skal analysere mulighederne for bedre udnyttelse af eksisterende frekvensressourcer og identifikation af nye frekvenser til formålet. Dette skal ske i forbindelse med det arbejde, som styrelsen allerede udfører, med at sikre frekvensressourcer til PMSE-formål.

Ad strategi 7 om inddragelse af branche og øvrige interessenter

Det foreslås i *aktivitet 7*, at Energistyrelsen i forbindelse med behandling af sager om mulige overtrædelser af frekvenslovgivningen eller vilkår i frekvenstilladelser, hvor styrelsen efter forvaltningslovens regler skal foretage partshøring, skal gøre dette med en frist for parten på som udgangspunkt 10 arbejdsdage. I sager, som ikke er teknisk eller juridisk komplicerede eller potentielt særligt indgribende, tilsiger hensynet til en tredjepart, som fx måtte opleve forstyrrelser af sin frekvensanvendelse, at styrelsen ikke som i dag skal fastsætte en partshøringsfrist på som udgangspunkt fire uger. Der vil dog fortsat være mulighed for at fastsætte en længere frist for parten i teknisk eller juridisk særligt komplekse sager eller potentielt særligt indgribende afgørelser over for parten, ligesom der i forhold til

særligt hastende eller driftsmæssigt eller økonomisk alvorlige situationer for andre brugere af frekvenser er mulighed for at fastsætte en kortere frist.

Ad strategi 8 om mindst mulig administrativ byrde for brugere af radiofrekvenser
Det foreslås i *aktivitet 3* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at styrelsen skal sikre, at 66-71 GHz-frekvensbåndet fortsat kan anvendes tilladelsesfrit med lige adgang for eksisterende og kommende anvendelser, så evt. anvendelse til mobilt bredbånd sker i overensstemmelse med den gældende harmonisering. Der er blandt interessenterne i forhold til disse frekvenser dels ønske om tilladelsesfri anvendelse og dels ønske om anvendelse på grundlag af tilladelse.

Det foreslås i *aktivitet 4* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 3.1.3 om 'light licensing' i tilladelsesadministrationen, at Energistyrelsen skal undersøge mulighederne for at udstede tilladelser i visse frekvensbånd uden fastsættelse af individuelle tekniske vilkår ("light licensing"). Dette kan overvejes i visse frekvensbånd på fx radiokædeområdet, hvor det kan være en mulighed umiddelbart at udstede en tilladelse til at anvende frekvenserne, når brugeren registrerer sin anvendelse af frekvenserne. En sådan tilladelse kan indeholde en række generiske tekniske vilkår om fx lav sendeeffekt, hvor der ikke vurderes at være behov for, at der fastsættes individuelle tilladelsesvilkår med henblik på at sikre uforstyrret frekvensanvendelse for tilladelsesindehaverne og andre brugere af frekvenserne.

- Afsnit IV om strategier og aktiviteter for Energistyrelsens deltagelse i frekvenssamarbejdet i EU og det øvrige internationale frekvenssamarbejde

Det foreslås i *aktivitet 2* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 7 om klima, at Energistyrelsen i relevante internationale fora skal bidrage til undersøgelser af, hvordan trådløse teknologier kan understøtte den grønne dagsorden. Denne aktivitet skal ses i sammenhæng med den foreslåede nye strategi 5 med tilhørende aktivitet i afsnit III om frekvensadministrationens understøttelse af klimadagsordenen, som er beskrevet ovenfor.

Det foreslås i *aktivitet 7* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at Energistyrelsen skal arbejde for, at 40,5-43,5 GHz-frekvensbåndet harmoniseres til brug for mobilt bredbånd i Europa. Baggrunden er, at 40 GHz-frekvensbåndet har potentiale som et kommende 5G-frekvensbånd og er ved at blive teknisk harmoniseret til 5G i Europa.

Det foreslås i *aktivitet 8* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 6 om short range devices, herunder RLAN/Wi-Fi, at Energistyrelsen skal arbejde for global og europæisk harmonisering af flere frekvenser til brug for Wi-Fi. Baggrunden er, at den fortsatte udrulning af højhastighedsbredbånd til danske husstande og virksomheder fører til et stigende behov for frekvenser til Wi-Fi.

Det foreslås i *aktivitet 9* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at Energistyrelsen skal deltage med fokus på anvendelse til mobile formål, herunder private net, i arbejdet om en europæisk teknisk harmonisering

af 3,8-4,2 GHz-frekvensbåndet. Forslaget skal ses i sammenhæng med frekvensstrategiens afsnit 5 om individuelle virksomhedsløsninger (private net).

Det foreslås i *aktivitet 10* på baggrund af frekvensstrategiens afsnit 4 om mobilt bredbånd, at Energistyrelsen i takt med den generelle teknologiske udvikling skal arbejde for, at mobil anvendelse af frekvensbåndet 470-694 MHz bliver mulig under forudsætning af, at den nuværende anvendelse af frekvenserne til broadcast kan fortsætte, så længe den er relevant. I den forbindelse skal styrelsen arbejde for, at der er relevante frekvensmuligheder til rådighed for PMSE-formål som beskrevet i forbindelse med den foreslåede aktivitet 1 under strategi 6 om frekvenser til brug for forskellige former for radioudstyr.

4. Konsekvensvurderinger m.v.

Udkastet til bekendtgørelse omhandler klima-, energi- og forsyningsministerens retningslinjer for Energistyrelsens administration af frekvensområdet. Der er således ikke tale om erhvervsrettet lovgivning, som medfører direkte erhvervsøkonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet. Bekendtgørelsen er derfor ikke omfattet af retningslinjerne om de fælles ikrafttrædelsesdatoer, offentliggørelse af oplysninger om reguleringen på virk.dk senest fire uger inden ikrafttrædelsen eller principperne for agil erhvervsrettet regulering. Der foretages derudover ikke implementering af erhvervsrettet EU-regulering ved udkastet til bekendtgørelse.